

sreda, 7. oktober 2020

P9_TA(2020)0252

Izvajanje skupne trgovinske politike – letno poročilo 2018

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. oktobra 2020 o izvajanju skupne trgovinske politike – letno poročilo 2018 (2019/2197(INI))

(2021/C 395/02)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 14. oktobra 2019 o izvajanju sporazumov o prosti trgovini, 1. januar 2018–31. december 2018 (COM(2019)0455),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije (SWD(2019)0370) z dne 14. oktobra 2019, ki spremlja poročilo Komisije o izvajanju sporazumov o prosti trgovini, 1. januar 2018–31. december 2018 (COM(2019)0455),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2015 z naslovom Trgovina za vse – Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko (COM(2015)0497),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. januarja 2020 z naslovom Delovni program Komisije za leto 2020 – Bolj ambiciozna Unija (COM(2020)0037),
- ob upoštevanju političnih smernic za Evropsko komisijo v obdobju 2019–2024 z dne 16. julija 2019,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. maja 2018 o letnem poročilu o izvajanju skupne trgovinske politike ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),
- ob upoštevanju skupnega sporočila z dne 8. aprila 2020 o globalnem odzivu EU na pandemijo COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. novembra 2018 o STO: pot naprej ⁽²⁾,
- ob upoštevanju skupnega sporočila z dne 9. marca 2020 z naslovom Celoviti strategiji z Afriko naproti (JOIN(2020)0004),
- ob upoštevanju skupne izjave Svetovne trgovinske organizacije (STO) z dne 25. januarja 2019 o elektronskem poslovanju,
- ob upoštevanju izjav ministrov za trgovino skupine G20 s 30. marca in 14. maja 2020,
- ob upoštevanju skupne izjave ZDA in EU z dne 25. julija 2018,
- ob upoštevanju skupne izjave tristranskega srečanja ministrov za trgovino Japonske, Združenih držav Amerike in Evropske unije z dne 14. januarja 2020,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 20. decembra 2019 o varstvu in uveljavljanju pravic intelektualne lastnine v tretjih državah (SWD(2019)0452),
- ob upoštevanju letnega poročila Komisije z dne 27. marca 2019 o instrumentih trgovinske zaščite (COM(2019)0158),
- ob upoštevanju posebne raziskave Eurobarometra, objavljene novembra 2019, o odnosu Evropejcev do trgovine in trgovinske politike EU,

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0230.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0477.

sreda, 7. oktober 2020

- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje z dne 12. marca 2019 z naslovom EU-Kitajska – strateška vizija (JOIN(2019)0005),
 - ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje z dne 19. septembra 2018 z naslovom Povezovanje Evrope in Azije – gradniki strategije EU (JOIN(2018)0031),
 - ob upoštevanju poročila Komisije z dne 26. junija 2019 o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. maja 2017 o izvajanju prostotrgovinskega sporazuma med EU in Republiko Korejo ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2016 o novi v prihodnost usmerjeni in inovativni strategiji za trgovino in naložbe ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju resolucije, ki jo je 25. septembra 2015 sprejela Generalna skupščina OZN, z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2016 o socialnih in ekonomskih standardih, človekovih pravicah in družbeni odgovornosti gospodarskih družb ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju členov 2 in 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter Poglavlja V Naslova II Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in pa člena 218 PDEU,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2015 o strategiji EU za enakost žensk in moških po letu 2015 ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2018 o enakosti spolov v trgovinskih sporazumih ⁽⁷⁾,
 - ob upoštevanju strategije Komisije za enakost spolov iz marca 2020,
 - ob upoštevanju poročila Komisije o splošni shemi preferencialov za obdobje 2018–2019 ⁽⁸⁾,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 22. novembra 2018 z naslovom Enotni trg v spreminjajočem se svetu: Edinstveno sredstvo, ki potrebuje obnovljeno politično zavezanost (COM(2018)0772),
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino (A9-0160/2020),
- A. ker je bila resolucija Parlamenta z dne 30. maja 2018 o izvajanju skupne trgovinske politike deležna široke podpore zaradi njenega pristopa, ki je naklonjen trgovinskemu sistemu, ki je utemeljen na pravilih in na vrednotah ter je predvidljiv; ker je zaradi sprememb po letu 2018, zlasti zaradi izvajanja trgovinskega sporazuma med EU in Kanado, nedavno pa zaradi učinkov pandemije COVID-19 na trgovino, treba temeljito posodobiti prejšnje poročilo;
- B. ker je EU vodilna trgovska sila in največji trgovinski blok na svetu, ki deluje kot glavna gonilna sila gospodarske blaginje; ker je tudi največji trgovec z industrijskimi izdelki in storitvami; ker najnovejši kazalniki kažejo, da se je izvoz blaga EU v letu 2019 povečal na 2 132,3 milijarde EUR, kar je 3,5-odstotno povečanje v primerjavi z letom prej; ker sta ZDA in Kitajska, kljub sedanjim svetovnim izzivom, glavni trgovinski partnerici EU; ker se je med letoma 2007 in 2017 svetovni BDP povečal za več kot 70 %; ker je očitno, da EU zaostaja v konkurenčnosti v globalnem merilu, če njeno 17-odstotno povečanje primerjamo s številkami držav, kot so ZDA (60 %), Indija (80 %) in Kitajska (315 %);

⁽³⁾ UL C 307, 30.8.2018, str. 109.

⁽⁴⁾ UL C 101, 16.3.2018, str. 30.

⁽⁵⁾ UL C 101, 16.3.2018, str. 19.

⁽⁶⁾ UL C 407, 4.11.2016, str. 2.

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0066.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10101/2020/SL/JOIN-2020-3-F1-SL-MAIN-PART-1.PDF>

sreda, 7. oktober 2020

- C. ker je Komisija 14. oktobra 2019 objavila tretje poročilo o izvajanju sporazumov EU o prosti trgovini, iz katerega je razvidno, da je EU v letu 2018 s partnericami, s katerimi ima sklenjene sporazume o prosti trgovini, izmenjala 33 % svojega izvoza in 29 % svojega uvoza; ker je imela EU leta 2018 v trgovini s partnericami, s katerimi ima sklenjen sporazum o prosti trgovini, presežek, ki je znašal 84,6 milijarde EUR, skupaj pa je imela trgovinski primanjkljaj v znesku 24,6 milijarde EUR; ker Komisija v nedavnem poročilu navaja, da so države v razvoju med letoma 2016 in 2018 povečale svoj izvoz v EU na podlagi posebnih trgovinskih preferencialov za 16,2 %, vrednost tega izvoza pa se je povečala s 158 milijard EUR leta 2016 na 183,6 milijarde EUR leta 2018; ker naj bi se svetovna trgovina v letu 2020 zaradi učinkov COVID-19 zmanjšala za 13 do 32 %; ker naj bi se izvoz blaga in storitev v države zunaj EU-27 zmanjšal za 9,2 %, uvoz iz držav zunaj EU-27 pa za 8,8 %, Mednarodni denarni sklad pa pričakuje, da se bo BDP EU zmanjšal za 7,5 %;
- D. ker je skupna trgovinska politika v izključni pristojnosti Unije, izvajajo pa jo Komisija, Svet in Parlament, zaradi česar mora Unija v trgovinskih zadevah nastopati enotno, Komisija pa je njena pogajalka; ker je Komisija leta 2015 sprejela sporočilo z naslovom Trgovina za vse – Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko; ker je Komisija začela pregled trgovinske politike, s katerim namerava izboljšati trgovinska orodja po krizi zaradi COVID-19;
- E. ker člen 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člen 21 Pogodbe o Evropski uniji določata, da se skupna trgovinska politika izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije, vključno s spodbujanjem človekovih pravic, demokracije, pravne države in trajnostnega razvoja; ker je Komisija decembra 2019 sprejela evropski zeleni dogovor, ki določa, da morajo vsi ukrepi in politike EU prispevati k njegovim ciljem;
- F. ker trgovinska in naložbena politika EU vlagateljem zagotavlja tudi dostop do trga in zaščito naložb prek pravne varnosti ter stabilnega, predvidljivega in ustrezno reguliranega okolja, v katerem lahko opravljajo svoje gospodarske dejavnosti;
- G. ker je iz nedavne raziskave Eurobarometra razvidno, da približno 60 % državljanov EU meni, da jim mednarodna trgovina prinaša koristi; ker je del javnega mnenja zelo dobro obveščen o trgovinski politiki in trgovinskih sporazumih; ker polovica vprašanih meni, da bi morali biti prednostni nalogi trgovinske politike EU ustvarjanje delovnih mest v EU ter varovanje okoljskih in zdravstvenih standardov; ker morajo Komisija in države članice še naprej razvijati ustrezno komunikacijsko strategijo o trgovinski politiki in trgovinskih sporazumih, ki naj obravnava lažne novice o trgovini ter posreduje čim več informacij, obenem pa naj bo namenjena posebnim deležnikom in krepitvi ozaveščenosti gospodarskih subjektov o trgovinskih sporazumih;
- H. ker bi morala skupna trgovinska politika, sestavljena iz trgovinskih sporazumov in zakonodajnih ukrepov, služiti cilju vzpostavitve stabilnega, predvidljivega in poštenega trgovinskega okolja, v katerem lahko podjetja iz EU uspevajo in uveljavljajo interese državljanov EU, ter bi morala zagotoviti, da EU še naprej ščiti svoj obstoječi socialni in regulativni model ter pri tem uporablja trgovinsko politiko za promocijo svojih vrednot po vsem svetu; ker bi morala EU okrepiti svoja prizadevanja za spodbujanje poštene konkurence, zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev in obravnavanje sodobnih trgovinskih vprašanj; ker je za uresničevanje teh ciljev potrebna dobra usmeritev trgovinske politike Unije ter njeno celovito in učinkovito izvajanje in spremljanje na pravičnejši in preglednejši način; ker bi morali trgovinski sporazumi EU predstavljati priložnosti za rast prek dostopa do trgov in odprave trgovinskih ovir; ker je bistvenega pomena, da pogajanja potekajo v duhu obojestranskih koristi, da bi odpravili nepošteno trgovinske prakse ter zagotovili skladnost s pravili in standardi EU;
- I. ker je EU skupaj z 18 članicami STO 30. aprila 2020 to organizacijo uradno obvestila o „večstranski začasni ureditvi za arbitražo pritožb“ (MPIA); ker ta prijava pomeni, da bodo sodelujoče članice STO začele uporabljati MPIA za reševanje medsebojnih sporov, saj se je pritožbeni organ STO znašel v blokadi;
- J. ker je pandemija COVID-19 povzročila večplastno krizo z dolgoročnimi posledicami in razkrila premajhno odpornost globalnih vrednostnih verig nekaterih ključnih proizvodov, vključno z medicinsko opremo in napravami; ker je kriza pokazala, da so potrebne trdnejše in odpornejše proizvodne verige ter da je treba vlagati v strateška področja, da bi povečali odpornost dobavnih verig EU; ker znanstveno utemeljena poročila kažejo na vse večje tveganje izbruhov

sreda, 7. oktober 2020

pandemij in pojavov, povezanih s podnebnimi spremembami, po vsem svetu, ki bodo vplivali na mednarodne odnose; ker so se ministri za trgovino skupine G-20 zavezali, da bodo ublažili posledice pandemije COVID-19 na mednarodno trgovino, tako da bodo še naprej sodelovali za zagotavljanje svobodnega, pravičnega, nediskriminatornega, preglednega, predvidljivega in stabilnega okolja za trgovino in naložbe ter ohranjali naše trge odprte, da bi zagotovili stalen čezmejni pretok nujnega medicinskega blaga in opreme, ključnih kmetijskih proizvodov ter drugega osnovnega blaga in storitev;

- K. ker je Komisija 14. marca 2020 po nujnem postopku sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2020/402⁽⁹⁾, da bi se za izvoz osebne zaščitne opreme uporabljala zahteva za izvozno dovoljenje v skladu z Uredbo (EU) 2015/479, in sicer kot začasni ukrep, ki je pomagal EU pri soočanju s povečanim povpraševanjem in pri pripravi svojih operativnih zmogljivosti, da bi lahko pomagala tretjim državam;
- L. ker je EU izpogajala celovite sporazume, ki urejajo trgovinske odnose s skoraj vso Latinsko Ameriko in Karibi, z izjemo Bolivije, Kube in Venezuele;
- M. ker je Parlament leta 2015 poudaril, da je treba v mednarodno trgovinsko politiko EU vključiti vidik enakosti spolov⁽¹⁰⁾, leta 2018 pa potrebo po enakosti spolov v trgovinskih sporazumih⁽¹¹⁾; ker je od izvoza v države zunaj EU odvisnih 36 milijonov delovnih mest v EU, od tega 13,7 milijona delovnih mest, ki jih zasedajo ženske; ker so ženske v trgovini z državami zunaj EU v kmetijskem in industrijskem sektorju večinoma premalo zastopane; ker ženska vodi (tj. je lastnik in/ali upravljaavec) le vsako peto izvozno podjetje v EU in ker ženske predstavljajo 30 % ali manj vse delovne sile v izvoznem sektorju;
- N. ker številne države zaračunavajo carine za medicinske pripomočke, vključno z monitorji za paciente, diagnostično opremo in običajnimi zdravili, kot so antibiotiki, protibolečinska zdravila ali inzulin, in ker skoraj vse države zaračunavajo carine na uvoz mila; ker se je vprašanje carin še zaostrilo zaradi odločitve ZDA, da uvedejo dodatne dajatve na uvoz iz Kitajske v vrednosti 370 milijard ameriških dolarjev, ki vključuje nekatere vidike osebne zaščitne opreme;
- O. ker znanstveno utemeljena poročila kažejo na vse večje tveganje izbruhov pandemij in pojavov, povezanih s podnebnimi spremembami, po vsem svetu, ki bodo vplivali na mednarodne odnose, in ugotavljajo, da je potrebna temeljita reforma naših gospodarskih modelov, zlasti v skladu s Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah;

Globalni okvir

1. ugotavlja, da so se pomembni vidiki globalnega okvira zaradi napetosti, ki so nastopile v zadnjih dveh letih, spremenili in izkazali za nepredvidljive; znova poudarja, da podpira odprt, svoboden, predvidljiv in pravičen večstranski trgovinski sistem, ki temelji na pravilih, in da ga je treba varovati in spodbujati; poudarja, da je EU kljub težkim svetovnim gospodarskim razmeram zabeležila presežek v blagovni menjavi s partnericami, s katerimi ima sklenjene trgovinske sporazume, v višini 84,6 milijarde EUR (leta 2018), skupaj pa je imela s preostalim svetom trgovinski primanjkljaj, ki je znašal približno 24,6 milijarde EUR; opozarja, da izvoz v države zunaj EU podpira več kot 36 milijonov delovnih mest;
2. ugotavlja, da je EU – odkar je Komisija leta 2015 sprejela najnovejšo trgovinsko strategijo z naslovom Trgovina za vse – sklenila in začela uporabljati več novih trgovinskih sporazumov, zlasti celoviti gospodarski in trgovinski sporazum med EU in Kanado (CETA), sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in Japonsko ter sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem ter EU in Vietnamom;
3. vztraja, da mora trgovinska strategija EU še naprej podpirati interese in vrednote Unije, ko se sooča z novimi izzivi po vsem svetu, povečati konkurenčnost industrije EU in ustvarjati gospodarsko rast v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora; zato meni, da so ambiciozna mnogostranska, večstranska in dvostranska agenda, sklenitev trgovinskih sporazumov, ki so pravični in plodni za obe strani, zagotavljanje stroge vzajemnosti in spoštovanje visokih evropskih norm in standardov v občutljivih sektorjih, človekove pravice in njihovo učinkovito varstvo, odprava neupravičenih trgovinskih ovir ter uporaba instrumentov trgovinske zaščite, kjer je to potrebno, najboljši način za povečanje konkurenčnosti EU v globaliziranem svetu;

⁽⁹⁾ UL L 771, 15.3.2020, str. 1.

⁽¹⁰⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2015 o strategiji EU za enakost žensk in moških po letu 2015.

⁽¹¹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2018 o enakosti spolov v trgovinskih sporazumih EU.

sreda, 7. oktober 2020

4. poudarja, da so naši odnosi z dvema drugima trgovinskima velesilam, tj. Kitajsko in ZDA, ki predstavljata približno 30 % trgovinskih izmenjav Unije, ključno vodilo trgovinske politike EU; vendar vztraja, da bi morala EU okrepiti svoje odnose z drugimi deli sveta, diverzificirati in izboljšati svoje trgovinske odnose z vsemi partnerji, vključno z državami v razvoju in najmanj razvitimi državami, ter si prizadevati za multipolaren svetovni red; poudarja, da je treba preprečiti, da bi bilo gospodarstvo EU preveč odvisno od dobavnih verig zgolj peščice večjih trgovinskih partneric;
5. poudarja, da je treba izboljšati izmenjavo informacij med državami članicami; poziva k nadaljnji izmenjavi dobrih praks med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo, da bi ustvarili sinergije in izboljšali rezultate; v zvezi s tem poudarja tudi, da je treba izboljšati strategije ocenjevanja sporazumov, in meni, da bi morala Komisija zagotoviti boljšo oceno učinka za vsak trgovinski sporazum, ki bi jo morali pravočasno opraviti neodvisni organi;
6. pozdravlja večjo preglednost trgovinske politike; pozdravlja odločitev Sveta, da 19. decembra 2019 objavi mandat za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z regijami AKP; izraža zadovoljstvo nad nedavnimi prizadevanji nove Komisije, da bi Parlament bolj redno obveščala o stanju v pogajanjih ter tako povečala transparentnost dela Komisije, na primer z zagotavljanjem podrobnih poročil o specializiranih odborih, ustanovljenih na podlagi sporazuma CETA in sporazuma z Južno Korejo;
7. poudarja, da si morajo Komisija in države članice prizadevati za boljšo strategijo komuniciranja glede koristi trgovinske politike EU in ozaveščanje, da bi učinkovito pritegnile družbo in deležnike; opozarja, da so časovni načrti priložnost, da Komisija sporoči in pojasni razloge za določeno pobudo in njene cilje ter sodeluje z družbo in deležniki ter prejme povratne informacije; meni, da bi morala Komisija zagotoviti popolno preglednost načrtov in drugih posvetovalnih dejavnosti, da bi čim bolj povečala njihov učinek in zagotovila udeležbo deležnikov;
8. obžaluje resne posledice virusa COVID-19 in zapore gospodarstev, ki jih je povzročil, tudi kar zadeva svetovno trgovino, saj sta se zaradi njega zmanjšala uvoz v EU in izvoz iz nje, prekinile in ustavile pa so se tudi vrednostne verige; poudarja, da se mora EU naučiti iz sedanje pandemije, da bi zmanjšala svojo ranljivost, zlasti nekaterih strateških sektorjev; meni, da morajo EU in njene države članice hitro ukrepati, da bi trgovinsko politiko uporabile kot orodje za okrevanje svetovnega gospodarstva in ublažitev recesije; je trdno prepričan, da mora EU izboljšati svojo odprto strateško avtonomijo in hkrati v času krize zagotoviti trgovino, ki temelji na pravilih, in se izogibati ukrepom, ki omejujejo in/ali izkrivljajo trgovino, ter izpodbijati takšne ukrepe tretjih držav, vse to pa bi bilo treba posebej obravnavati v pregledu trgovinske politike;
9. poziva k napredku sedanjih pogajanj in zlasti k prenovi pogajanj za hitro sklenitev večstranskega sporazuma o prostem pretoku medicinske opreme; močno spodbuja vse države, naj se pridružijo sporazumu STO o odpravi carin na farmacevtske izdelke (*Zero for Zero*), in meni, da bi bilo treba razširiti področje njegove uporabe na vse farmacevtske izdelke in zdravila, da bi zagotovili čezmejno trgovino po vsem svetu; poziva članice STO, naj bo to prednostna tema na dnevnem redu naslednjega ministrskega srečanja STO ter naj trgovinske sporazume obravnavajo kot način za pomoč podjetjem pri diverzifikaciji njihovih virov;
10. poudarja, da mora EU zagotavljati odprte trgovinske tokove in vzdržne globalne vrednostne verige ter zato ne bi smela sprejemati omejitev izvoza, kot v primeru osebne zaščitne opreme, za katero je EU odvisna od trgovinskih partnerjev iz tretjih držav; poziva države članice, ki omejujejo pretok ključnega blaga na notranjem trgu, naj nemudoma odpravijo svoje omejitve izvoza, in poziva Komisijo, naj ne pristane na takšne kršitve pravil enotnega trga; meni, da mora EU skrbno oceniti in opredeliti kritične sektorje in ranljive točke v družbi, kjer mora Unija zagotoviti oskrbo s proizvodi, ter si prizadevati za učinkovita in sorazmerna pravna sredstva v trgovinski politiki;
11. obžaluje gospodarske izgube zaradi motenj v mednarodni trgovini in svetovnih vrednostnih verigah kot posledice pandemije COVID-19, kar bi lahko imelo posebej hud učinek na države v razvoju; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo njene trgovinske ureditve z državami v razvoju podpirale dostop do zdravil in zdravstvene opreme;

sreda, 7. oktober 2020

12. poudarja, da je treba podeželskim in obalnim proizvajalcem pomagati pri prilagajanju na tržne razmere v času krize zaradi pandemije COVID-19 ter pripraviti hitre strategije za prilagoditev in odpornost na koronavirus, da bi ohranili zadostno raven dohodka za preživljanje, ob tem pa zagotovili trajnostno upravljanje kmetijskih, gozdnih in morskih ekosistemov ter ekosistemov, bogatih z biotsko raznovrstnostjo;

STO in večstransko sodelovanje

13. meni, da je to ključni trenutek za spodbujanje odprtega, pravičnega, uravnoveženega, trajnostnega in na vrednotah temelječega multilateralizma ter za podporo svetovnemu trgovinskemu sistemu; globoko obžaluje zastoj v STO, ki zahteva aktivne ukrepe in zaveze vseh članic organizacije; ponovno poudarja svojo zavezo, da bo branila večstranski trgovinski sistem, ki temelji na pravilih;

14. poudarja prvenstveni politični in gospodarski pomen večstranskega sistema in poziva mednarodne trgovinske partnerje, naj si prizadevajo za dobro delujoč sistem reševanja sporov v okviru STO in pod vodstvom EU izpeljejo ambiciozno reformo; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj se pogaja o novih pravilih za boj proti pojavom, ki izkrivljajo trgovino ter zadevajo netržne politike in prakse, podjetja v državni lasti in industrijske subvencije, ki vodijo v presežne zmogljivosti, politike in prakse prisilnega prenosa tehnologije ter krajo intelektualne lastnine; spodbuja članice STO, naj na ministrski konferenci, ki naj bi bila leta 2021, dosežejo ambiciozen in uravnovežen dogovor o dolgoternem vprašanju ribiških subvencij in jasno pokažejo, da je STO še vedno sposobna uspešno opravljati svojo pogajalsko vlogo;

15. pozdravlja večstrankarsko začasno ureditev za arbitražo pritožb (MPIA), pri kateri gre za nov sistem, ki bo EU in drugim sodelujočim članicam STO omogočil, da premostijo trenutno ohromitev pritožbenega organa STO in da ohranijo delujoč dvostopenjski sistem reševanja sporov v okviru STO, če bi prišlo do sporov med njimi;

16. opozarja na napredek, dosežen v sedanjih sektorskih in večstranskih pogajanjih, zlasti glede domače regulacije storitev, e-trgovine in spodbujanja naložb; poudarja, da gre pri teh sektorskih pogajanjih za podjetje, ki temelji na skupnem sporočilu, in bi jih bilo treba voditi z namenom iskanja medsektorskega soglasja vseh udeležencev;

17. pozdravlja napredek pogajanj o večstranskem sodišču za naložbe; ugotavlja, da naj bi bil mednarodni sodni sistem odskočna deska za vzpostavitev večstranskega sodišča za naložbe; obžaluje izjemno počasno napredovanje držav članic pri odpravljanju dvostranskih sporazumov o naložbah znotraj EU in poziva Komisijo, naj po potrebi ukrepa;

18. izraža odločno podporo tristranskemu sodelovanju med EU, ZDA in Japonsko na področju omejevanja praks, ki izkrivljajo svetovne trge; v zvezi s tem pozdravlja skupno izjavo z dne 14. januarja 2020 o industrijskih subvencijah;

Združene države Amerike

19. močno obžaluje, da se je trgovinska politika ZDA v zadnjih treh letih zelo spremenila, in je zaskrbljen zaradi množenja enostranskih trgovinskih ukrepov in porasta protekcionističnih ukrepov, vključno z nedavnimi odločitvami ameriškega ministrstva za trgovino, da sproži še več preiskav na podlagi oddelka 232; obžaluje uradno obvestilo ZDA z dne 4. novembra 2019, da odstopajo od Pariškega sporazuma, in opozarja, da bi morala skupna trgovinska politika EU prispevati k spodbujanju uresničevanja tega sporazuma; poudarja, da je treba ponovno začeti pogovore med EU in ZDA, da bi odpravili nerešene težave, tudi spore; poudarja, da je pomembno ohraniti kmetijstvo zunaj obsega pogajanj ter da je treba zagotoviti ustrezno spremljanje in zaščito ribiškega sektorja;

20. opozarja, da bi morala EU še naprej sodelovati z ZDA kot partnerjem, s katerim mora poiskati rešitve za trgovinska vprašanja v skupnem interesu, pa tudi za grožnje in trenja v trgovini, vključno z ekstrasuteritorialno uporabo zakonov, ki so jih sprejele ZDA in so v nasprotju z mednarodnim pravom; poudarja, da bi morala EU nadaljevati s prizadevanji za obnovo medsebojnega zaupanja in tesnih trgovinskih odnosov ter obenem zagotavljati spoštovanje evropskih standardov; meni, da bi lahko omejeni trgovinski sporazum z ZDA veljal za pomemben korak;

21. poziva Komisijo, naj s sogovorniki iz ZDA poskuša najti načine za umiritev napetosti v čezatlantski trgovini, tudi tako, da se s pogajanjimi z ZDA najde rešitev glede subvencij za civilne zrakoplove, zlasti v zvezi s trenutnim sporom Airbus-Boeing, ter naj doseže dogovor, s katerim bi se odpravile nezakonite carine ZDA na jeklo in aluminij ter nezakoniti ukrepi proti subvencijam in dampedingu za agroživilske proizvode, vključno s tistimi za zrele oljke; poziva Komisijo, naj

sreda, 7. oktober 2020

okrepi svoja prizadevanja za usklajen in enoten odziv EU; pozdravlja pogajanja med EU in ZDA o vzajemnem priznavanju rezultatov ugotavljanja skladnosti; spodbuja Komisijo, naj pospeši sodelovanje na drugih področjih v skupnem interesu, kot so standardi in druge necarinske ovire, da bi bilo lažje trgovati, da bi se zmanjšale birokratske ovire in znižali stroški;

22. obžaluje, da sedanja vlada ZDA razmišlja o odstopu od sporazuma o javnih naročilih; jo poziva, naj ostane pogodbenica tega sporazuma;

Kitajska

23. ugotavlja, da Kitajska zaradi svoje velikosti in rasti predstavlja trg priložnosti in da je druga največja trgovinska partnerica EU, vendar je za podjetja iz EU veliko ovir za dostop do tega trga in poslovanje na njem, saj s kitajskim gospodarstvom upravlja država in ga tudi subvencionira, podjetja v državni lasti pa tam uživajo izključni ali prevladujoči dostop do trga; obsoja vse vrste diskriminatornih ukrepov, s katerimi se soočajo podjetja iz EU na Kitajskem; meni, da bi poštena konkurenca med podjetji iz EU in kitajskimi podjetji omogočila več priložnosti in več inovacij, ter poziva Komisijo, naj stalno spremlja nenehno diskriminacijo in sodeluje s kitajskimi oblastmi, da bi se ti ukrepi in ovire odpravili; je seznanjen, da je Kitajska maja 2019 pri STO umaknila pritožbo zoper EU v zvezi z njeno obravnavo v protidampinškem postopku kot gospodarstva, ki ni tržno; pozdravlja izid postopka za reševanje sporov med EU in Kitajsko, ki zaznamuje konec statusa tržnega gospodarstva Kitajske v skladu s stališčem Parlamenta iz maja 2016 ⁽¹²⁾;

24. pozdravlja zaključek pogajanj o sporazumu o geografskih označbah med EU in Kitajsko 6. novembra 2019, saj gre za pozitiven korak k izboljšanju zaščite proizvodov z geografsko označbo iz EU na Kitajskem, in poziva k njegovi hitri ratifikaciji ter k posodobitvi zakonodaje in poslednejšemu izvrševanju; vztraja, da prva faza trgovinskega sporazuma med ZDA in Kitajsko ne sme posegati v ta sporazum o geografskih označbah; poziva Komisijo, naj spremlja dostop do trga za evropske proizvode med izvajanjem tega sporazuma; ugotavlja, da najnovejše poročilo o varstvu in uveljavljanju pravic intelektualne lastnine navaja, da je tako leta 2018 kot leta 2019 več kot 80 % zasegov ponarejenega in piratskega blaga zadevalo blago s poreklom iz Kitajske; poziva Komisijo, naj preuči dodatna orodja za obravnavo teh vprašanj in zagotovi popolno zaščito pravic intelektualne lastnine;

25. spodbuja Komisijo, naj zaključi pogajanja s Kitajsko o ambicioznem sporazumu o naložbah z učinkovitim poglavjem o trgovini in trajnostnem razvoju, s katerim se odstranijo vse ovire za odprtost kitajskega trga; pričakuje, da bodo pogajanja končana do konca leta 2020, kot je bilo dogovorjeno na vrhu EU-Kitajska leta 2019; je trdno prepričan, da bi morala imeti vsebina sporazuma prednost pred rokom njegove sklenitve;

26. je zgrožen nad poročilom avstralskega inštituta za strateško politiko, objavljenim februarja 2020, v katerem so dokazi o izkoriščanju ujugurskih delavcev v kitajskih tovarnah, tudi tistih, ki se uvrščajo v vrednostne verige podjetij iz EU; je globoko zaskrbljen zaradi poročil o vplivih pobude *En pas, ena pot* na človekove pravice na Kitajskem in v Pakistanu; poziva Komisijo, naj uporabi vsa razpoložljiva sredstva, da bi končala izkoriščanja Ujugurov; poziva evropska podjetja, naj prenehajo biti vpletena v kakršne koli oblike kršitev človekovih pravic na Kitajskem; vztraja, da je treba prisilno delo Ujugurov izključiti iz dobavnih verig proizvodov, ki se uvažajo na enotni trg;

Novo partnerstvo z Afriko

27. pozdravlja objavo skupnega sporočila o celoviti strategiji EU-Afrika; poziva EU, naj tesneje sodeluje z afriškimi državami, da bi oblikovala učinkovito in trdno partnerstvo v skladu s trgovinskimi vidiki agende 2063 za afriški razvoj, ki bo spodbujalo trajnostni gospodarski razvoj, rast in prehransko varnost na afriški celine; poudarja, da podatki iz nedavnega poročila o splošni shemi preferencialov za obdobje 2018–2019 z dne 10. februarja 2020 kažejo, da so države, ki uporabljajo shemo, zvišale stopnjo uporabe preferencialov; poziva Komisijo, naj poveča tehnično in gospodarsko pomoč

⁽¹²⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. maja 2016 o statusu tržnega gospodarstva Kitajske (UL C 76, 28.2.2018, str. 43).

sreda, 7. oktober 2020

prek ukrepov pomoči za trgovino med EU in afriškimi državami ter med samimi afriškimi državami; v zvezi s tem ugotavlja, da bi morala biti pomoč za trgovino ključni element v trgovinskih odnosih z Afriko po krizi zaradi COVID-19;

28. pozdravlja napredek pri izvajanju afriškega celinskega območja proste trgovine (ACFTA), ki je namenjeno oblikovanju enotnega celinskega trga za blago in storitve s sprostim pretokom ljudi in naložb; pozdravlja podporo EU pri ustanavljanju nove opazovalne skupine za Afriško unijo; poziva k nadaljnji podpori EU za celinsko območje proste trgovine v skladu z zavezništvom Afrike in Evropske unije za trajnostne naložbe in delovna mesta; poziva k ustreznemu izvrševanju in poglobitvi obstoječih sporazumov o gospodarskem partnerstvu, da bi spodbudili trgovino in naložbe; pozdravlja začetek veljavnosti sporazumov o gospodarskem partnerstvu z vzhodno in južno Afriko ter z Južnoafriško razvojno skupnostjo ter začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu z Gano in Slonokoščeno obalo ter obžaluje, da ni bilo napredka pri ratifikaciji preostalih regionalnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu; podpira vizijo iz govora o stanju v Uniji iz leta 2018 o medcelinskem trgovinskem sporazumu, ki bi moral biti gospodarsko partnerstvo med enakimi ter prinašati vzajemne koristi in prispevati k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in podpiranju razvoja konkurenčnih lokalnih in regionalnih vrednostnih verig in odpornih fiskalnih sistemov;

29. poleg tega poudarja, da je pomembno skupno spremljanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu s podporo lokalnih partnerjev in organizacij civilne družbe; poziva Komisijo, naj opravi poglobljeno analizo veljavnih tovrstnih sporazumov v zvezi z vprašanji, kot so lokalno gospodarstvo, trg dela, izguba biotske raznovrstnosti, deforestacija in prilaščanje zemljišč, da bi ugotovili, ali so potrebne spremembe;

Države v razvoju

30. poudarja, da je lahko trgovina pomembno orodje za doseganje ciljev trajnostnega razvoja, saj prispeva k zmanjšanju revščine; zato poudarja, da se je treba osredotočiti na vzajemno koristne sporazume o prosti trgovini, diverzifikacijo izvoza, dodajanje vrednosti ter mikro, mala in srednja podjetja; poudarja, da je EU zavezana trdni, učinkoviti in verodostojni trgovinski politiki, ki bo podlaga za pravičen, odprt, na pravilih utemeljen, večstranski in vključujoč trgovinski sistem, s katerim se oblikujejo enaki konkurenčni pogoji v korist vseh držav, tudi držav v razvoju, kar je bistveno za nadaljnje vključevanje držav v razvoju v svetovne vrednostne verige; opozarja, da bi morala trgovinska in razvojna politika EU prispevati k regionalnemu povezovanju in vključevanju ter vzponu držav v razvoju v okviru svetovnih vrednostnih verig;

31. poudarja, da davčne utaje najbolj vplivajo na države v razvoju, kar državam vsako leto odvzame več milijard EUR javnih prihodkov; poziva, naj se v trgovinske sporazume z državami v razvoju vključijo določbe, ki bi pripomogle k boju proti nezakonitim finančnim tokovom in davčnim utajam s strani korporacij in multinacionalk, da bi tako zagotovili, da se bodo davki plačali tam, kjer se ustvarita dobiček in dejanska gospodarska vrednost, ter odpravili erozijo davčne osnove in preusmerjanje dobička;

Japonska, Singapur in Vietnam

32. pozdravlja začetek veljavnosti sporazuma o prosti trgovini med EU in Japonsko z dne 1. februarja 2019 in ugotavlja, da se je glede na prve podatke po enem letu izvajanja ⁽¹³⁾ izvoz EU na Japonsko povečal za 6,6 % v primerjavi z istim obdobjem leto prej;

33. pozdravlja začetek veljavnosti sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem z dne 21. novembra 2019; pozdravlja napredek v smeri izvajanja sporazuma med EU in Vietnamom ter poziva k nadaljevanju hitrega napredka, zlasti pri ustanavljanju skupnih institucij in ratifikaciji preostalih temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela, pa tudi pri zavezah v zvezi z vprašanji človekovih pravic, ter poziva Komisijo, naj v povezavi z ESZD zagotovi njihovo dejansko izvajanje; poziva države članice, naj ratificirajo sporazum o zaščiti naložb med EU in Vietnamom, da bo lahko – skupaj s sporazumom o prosti trgovini med EU in Vietnamom – začel čim prej veljati; ugotavlja, da je EU leta 2018 v Vietnam izvozila blago v vrednosti približno 13,8 milijarde EUR, in poudarja, da bodo sporazumi o prosti trgovini in sporazumi

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_20_161

sreda, 7. oktober 2020

o zaščiti naložb, ki temeljijo na pravilih, vlagateljem zagotovili predvidljivost in pravno državo ter pozitivno povečali izvoz v obe smeri in ustvarili stabilnost in zaupanje za mala in srednja podjetja; meni, da so ti sporazumi korak naprej k sklenitvi sporazuma o prosti trgovini s celotnim Združenjem držav jugovzhodne Azije (ASEAN);

34. poudarja, da omenjeni trije sporazumi utrjujejo strateško dinamiko Evropske unije na ključnem območju sveta, za katero so značilne hitra rast prebivalstva in prihodkov ter velike priložnosti za naša podjetja; poleg tega meni, da bi lahko EU z večjo prisotnostjo vzpostavila alternativo kitajski prevladi na tem območju;

Latinska Amerika in Karibi

35. poudarja pomen krepiteve obojestransko koristnih trgovinskih in političnih odnosov z Latinsko Ameriko; opozarja, da Evropska unija in Latinska Amerika zaradi zgodovinskih, kulturnih in gospodarskih vezi ohranjata tesno sodelovanje, saj je regija Latinske Amerike in Karibov peti največji trgovinski partner EU; meni, da je prisotnost EU v regiji bistvena za krepitev sodelovanja na podlagi skupnih vrednot, pa tudi kot nosilec politike zunanjega delovanja EU, zlasti v smislu krepitev večstranskega trgovinskega sistema, ki temelji na pravilih; poziva Komisijo, naj pojasni svojo namero glede prihodnjih trgovinskih in pridružitvenih sporazumov, kar zadeva vprašanje razdelitve besedila;

36. poudarja pomen nedavno sklenjene posodobitve pridružitvenega sporazuma med EU in Mehiko ter sklenitve pridružitvenega sporazuma z Mercosurjem, ki bi lahko poglobila naše strateško partnerstvo z Latinsko Ameriko, ustvarila dodatne priložnosti v naših trgovinskih odnosih s temi državami in pripomogla k diverzifikaciji dobavnih verig za evropsko gospodarstvo; meni, da je pridružitveni sporazum med EU in Mercosurjem največji tovrstni sporazum med blokoma in bi lahko ustvaril vzajemno koristno območje odprtega trga, ki bi zajemalo približno 800 milijonov državljanov; poudarja, da mora ta sporazum, tako kot vsi trgovinski sporazumi EU, zagotavljati pošteno konkurenco in spoštovanje evropskih proizvodnih standardov in metod; poudarja, da sporazum vsebuje zavezujoče poglavje o trajnostnem razvoju, ki ga je treba uporabljati, izvajati in v celoti oceniti, pa tudi posebne zaveze o pravicah delavcev in varstvu okolja, vključno z izvajanjem Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in ustreznih izvedbenih pravil; poudarja, da sporazuma med EU in Mercosurjem ni mogoče ratificirati v sedanji obliki;

37. je prepričan, da bo posodobitev pridružitvenega sporazuma s Čilom prispevala k nadaljnji krepitvi prisotnosti EU v širši regiji in spodbujanju mednarodne trgovinske agende, utemeljene na trajnostnem razvoju, boljšem varstvu okoljskih in delovnih standardov ter spoštovanju človekovih pravic; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo sedanja pogajanja pripomogla k uresničevanju teh načel in da bo mogoče pravočasno doseči dogovor;

Sedanja pogajanja o prostotrgovinskih sporazumih

38. poziva, naj se sledi ambicioznemu načrtu pri pogajanjih o prostotrgovinskih sporazumih, zlasti z Avstralijo in Novo Zelandijo, Tunizijo, Marokom in Indonezijo, ter deluje v skladu z zelenim dogovorom, pri čemer je treba upoštevati občutljiv značaj nekaterih kmetijskih proizvodov, kot so goveje in ovčje meso, mlečni izdelki in sadje; ponovno poziva k hitremu začetku pogajanj o naložbah s Tajvanom in poziva Komisijo, naj začne z izvajanjem predhodne študije;

39. pragmatično pristopa k vprašanju trgovinskih odnosov z Združenim kraljestvom, ki bi morali biti celoviti in ambiciozni, po možnosti brez carin in kvot, temeljiti pa bi morali na načelih – v zvezi s trgovino, naložbami in konkurenčnostjo – iz priporočila Parlamenta z dne 18. junija 2020 o pogajanjih za novo partnerstvo z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska⁽¹⁴⁾; ugotavlja, da je v politični izjavi z dne 17. oktobra 2019, ki jo je podprlo Združeno kraljestvo, navedeno, da bo prihodnje gospodarsko partnerstvo temeljilo na določbah, ki zagotavljajo enake konkurenčne pogoje za odprto in lojalno konkurenco, zlasti če do konca leta 2020 ne bo dosežen dogovor; poudarja, da so države članice EU neto izvoznice v Združeno kraljestvo in da je treba prednostno poiskati rešitev, ki bo zadovoljila obe strani, da bi zagotovili spoštovanje in zaščito interesov izvoznikov in vlagateljev iz EU; poziva Komisijo, naj poveča konkurenčnost evropskih podjetij ter malih in srednjih podjetij;

⁽¹⁴⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0152.

sreda, 7. oktober 2020

40. spodbuja Komisijo, naj zagon zaradi izstopa Združenega kraljestva izkoristi za racionalizacijo politik EU, zmanjšanje pretiranih upravnih postopkov in povečanje konkurenčnosti podjetij ter malih in srednjih podjetij iz EU; poudarja, da bi moral sporazum o prosti trgovini z Združenim kraljestvom omogočati največji možen dostop do trga in spodbujati trgovino, da bi se čim bolj zmanjšale motnje za trgovino in zagotovili enaki konkurenčni pogoji;

Izvajanje prostotrgovinskih sporazumov

41. je seznanjen z rezultatom, predstavljenim v poročilu Komisije o izvajanju prostotrgovinskih sporazumov, zlasti z Južno Korejo, Srednjo/Latinsko Ameriko, Kanado in vzhodnimi partnericami; poudarja, da je jasno, da se s trgovinskimi sporazumi EU v večini primerov doseže njihov glavni cilj, tj. ustvariti pomembne priložnosti za izvoznike EU na trgovinske trge tretjih držav; vseeno poudarja, da ocene Komisije kažejo na večji negativni gospodarski vpliv trgovinskih in naložbenih ovir zaradi protekcionističnega trenda; poziva Komisijo, naj še naprej izvaja naknadno oceno učinka trgovinskih sporazumov na naše gospodarstvo, tudi na trajnost;

42. spodbuja Komisijo, naj nenehno išče načine za okrepitev trgovinskih odnosov in nadaljnje poglobljanje gospodarskega povezovanja z državami vzhodnega partnerstva, zlasti kar zadeva tri pridružene države;

43. opozarja na pozitiven razvoj, kar zadeva trgovinski sporazum med EU in Kanado (CETA); ugotavlja, da se je dvostranska trgovina z blagom, vključno z agroživilskimi proizvodi, v prvem polnem koledarskem letu izvajanja sporazuma povečala za 10,3 % glede na povprečni obseg v zadnjih treh letih; opozarja, da se je trgovinski presežek EU s Kanado povečal za 60 %, kar je ustvarilo dodatne priložnosti za izvoznike EU; opozarja tudi, da sta od začasnega začetka veljavnosti sporazuma obe strani vzpostavili trdno partnerstvo, saj sta prvotnemu besedilu priložili pomembna priporočila o trgovini, podnebnih ukrepih in Pariškem sporazumu, trgovini in vprašanju enakosti spolov ter malih in srednjih podjetij; meni, da je to dokaz dinamike trgovinskega sporazuma pri njegovem izvajanju; poziva Komisijo, naj Parlamentu posreduje novejšo podatke o izvozu malih in srednjih podjetij iz EU ter splošni trajnosti sporazuma; opozarja na pomen okrepitve izvajanja poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju ter nadaljnega ukrepanja v zvezi z njim;

44. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi nizke stopnje uporabe preferencialov za izvoz EU, o kateri poročajo nekatere preferencialne partnerice EU, kar kaže na omejene koristi strategije trgovinskega bilateralizma za manjše gospodarske subjekte; zlasti opaža velika razhajanja pri uporabi preferencialov za izvoz Unije v različne trgovinske partnerice ter majhna razhajanja pri uporabi preferencialov za uvoz EU iz različnih trgovinskih partneric; poziva Komisijo, naj dodatno analizira uporabo preferencialov ter oblikuje nova inovativna orodja in praktične rešitve; v zvezi s tem opozarja na pomembnost prožnih, racionaliziranih in enostavnih pravil o poreklu; poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami racionalizira prizadevanja za učinkovitejšo strategijo spodbujanja trgovine in komuniciranja ter naj v celoti izkoristi potencial delegacij EU po vsem svetu;

45. poudarja, da številne trgovinske in netrgovinske ovire ter obstoječe razlike v stopnji in kakovosti kontrol, carinski postopki in politike sankcij na vstopnih točkah EU v carinsko unijo pogosto povzročajo izkrivljanje trgovinskih tokov, ki ogrožajo celovitost enotnega trga; zato poziva Komisijo, naj obravnava to vprašanje in zagotovi, da bodo lahko podjetja pošteno konkurirala pod enakimi konkurenčnimi pogoji;

46. poudarja, da je zaščita geografskih označb ena od pomembnejših točk za Unijo v pogajanjih o trgovinskih sporazumih, in poudarja, kako pomembno je, da partnerji EU spoštujejo zadevne določbe; poziva Komisijo, naj zagotovi večjo skladnost s temi določbami v obstoječih in prihodnjih trgovinskih sporazumih;

47. poziva Komisijo, naj posebej preuči kumulativne učinke prostotrgovinskih sporazumov EU na preusmerjanje trgovine EU in njenih partnerskih držav ter rezultate primerja s posameznimi ocenami učinka in dejanskimi številkami;

48. poudarja zlasti pomen vključitve nacionalnih parlamentov, civilne družbe in zasebnega sektorja vseh strani v trgovinskih pogajanjih; poziva k večji udeležbi socialnih partnerjev in civilne družbe v pogajanjih o trgovinskih sporazumih in njihovem izvajanju ter posvetovanju z njimi, zlasti v okviru domačih svetovalnih skupin, katerih vlogo spremljanja bi bilo mogoče razširiti na vse dele trgovinskih sporazumov, da ne bi bila omejena zgolj na poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju;

sreda, 7. oktober 2020

Trgovina in trajnostni razvoj

49. ponavlja svoje stališče iz prejšnjega poročila o izvajanju skupne trgovinske politike; poudarja, da je akcijski načrt s 15 točkami z dne 27. februarja 2018, ki so ga pripravile službe Komisije, dobra podlaga za razmislek, da bi izboljšali izvajanje poglavij o trgovini in trajnostnem razvoju; opozarja, da nova generacija sporazumov vključuje določbe o človekovih pravicah in poglavja o trajnostnem razvoju, namen njihovega popolnega in doslednega izvajanja pa je zagotavljanje in spodbujanje spoštovanja človekovih pravic, vrednot Unije ter delovnih, socialnih in okoljskih standardov na visoki ravni; je seznanjen z oceno poglavij o trajnostnem razvoju v poročilu Komisije o izvajanju prostotrgovinskih sporazumov in poziva k pravočasnem izvajanju obstoječih določb o trgovini in trajnostnem razvoju; poziva Komisijo, naj razvije posebno in natančno metodologijo za spremljanje in oceno izvajanja teh poglavij glede na to, da ju ni mogoče oceniti zgolj na podlagi kvantitativnih podatkov; poziva Komisijo, naj predstavi predloge za okrepitev izvrševanja poglavja o trajnostnem razvoju v trgovinskih sporazumih;

50. je seznanjen s pobudo GD Komisije za pravosodje in potrošnike o obvezni skrbnosti podjetij, vključno z njeno obravnavo v trgovinskih sporazumih EU, ter mehanizmu, ki zagotavlja učinkovito izvajanje; poudarja, da bi moral predlog o obvezni potrebni skrbnosti zagotoviti, da ti ukrepi ne bodo dodatno obremenili evropskih MSP ali zmanjšali njihove konkurenčnosti;

51. ponovno poziva Komisijo in države članice, naj konstruktivno sodelujejo pri pogajanjih o pravno zavezujoči pogodbi OZN o nadnacionalnih korporacijah in drugih podjetjih v zvezi s človekovimi pravicami, da bi zagotovili dostop do pravnega varstva za žrtve kršitev človekovih pravic in jim omogočili dostop do odškodnin;

52. pozdravlja pobudo Komisije za evropski zeleni dogovor in poudarja, da bi ga bilo treba dejavno podpirati s trgovinsko strategijo EU, ki je ekološko, gospodarsko in socialno uravnotežena; pozdravlja zavezo Komisije, da bo skladnost s Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah postavila za „bistveno klavzulo“ v trgovinskih sporazumih;

53. meni, da sedanji pristop že prispeva k reševanju vprašanj neizpolnjevanja obveznosti; vseeno poziva Komisijo, naj bo bolj pozorna in se uči iz svojih prejšnjih izkušenj, kot v primeru ustanovitve odbora na zahtevo EU v okviru sporazuma o prosti trgovini med EU in Korejo, potem ko Južna Koreja ni ratificirala konvencij Mednarodne organizacije dela o pravicah delavcev, zlasti o svobodi združevanja in kolektivnih pogajanjih;

54. opozarja, da so začetna prizadevanja Komisije in Parlamenta v trgovinskih pogajanjih z Mehiko in Vietnamom uspešno spodbudila ratifikacijo konvencije ILO št. 98 o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja s strani obeh držav novembra 2018 oziroma junija 2019; čestita obema državam za ta pomemben korak; poziva Komisijo, naj spremlja napredek pri izvajanju drugih konvencij ILO in nemudoma ustanovi medparlamentarni odbor, kot je bilo dogovorjeno v sporazumu o prosti trgovini med EU in Vietnamom, pri čemer naj posebno pozornost nameni prepovedi dela otrok; obžaluje, da Vietnam ni ratificiral konvencije ILO št. 87 o sindikalni svobodi; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razmere in zahteva posvetovanja z vietnamsko vlado, če ta ne bo nadaljevala z vztrajnimi prizadevanji za ratifikacijo, kot je predvideno v sporazumu;

55. opozarja, da je potreben učinkovit akcijski načrt za uresničitev cilja ničelne tolerance do dela otrok v prostotrgovinskih sporazumih, in sicer z oblikovanjem trdnega partnerstva z nevladnimi organizacijami in nacionalnimi organi, da bi razvili močne socialne in ekonomske alternative za družine in delavce v skladu z ukrepi, sprejetimi v okviru razvojne politike EU;

56. meni, da bi morala biti poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju v trgovinskih sporazumih eno od gonil zunanje razsežnosti evropskega zelenega dogovora; poudarja, da bi moral biti vsak nov mehanizem za ogljično prilagoditev združljiv s pravili STO in prostotrgovinskimi sporazumi EU; poudarja, da podjetja EU ne bi smela biti v podrejenem konkurenčnem položaju;

57. ugotavlja, da bi bilo treba trgovinsko in naložbeno politiko EU uporabljati kot vzvod za odgovorno upravljanje dobavnih verig, kar vključuje zagotavljanje, da podjetja spoštujejo človekove pravice, delavske pravice in okoljske standarde ter da je zagotovljen dostop do pravnega varstva; je seznanjen z zavezo Komisije, da bo zakonodajni predlog predstavila do leta 2021;

sreda, 7. oktober 2020

58. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bo pogojevanje s človekovimi pravicami, vezano na enostranske trgovinske preferencialne, kot sta GSP ali GSP+, dejansko izvajalo in spremljalo; poudarja, da bi morala trgovinska politika EU prispevati k boju proti nezakoniti trgovini ter krčenju in propadanju gozdov;

59. meni, da bi bilo treba v celoti upoštevati trgovinsko razsežnost COP15 Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti; opozarja na svojo resolucijo z dne 16. januarja 2020 o 15. zasedanju Konference pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti⁽¹⁵⁾, v kateri poziva Komisijo in države članice, naj dejavno sodelujejo s tretjimi državami, zlasti prek instrumentov za zunanje delovanje, kot je instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI), da bi spodbudile in določile cilje za zaščito biotske raznovrstnosti, ukrepe ohranjanja in obnove ter upravljanje, še posebej v vseh večstranskih in trgovinskih sporazumih, pa tudi ukrepe proti neskladnosti; zato poziva Komisijo, naj izvršljiva poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju vključi v vse prihodnje trgovinske sporazume;

60. zahteva, da EU svoje trgovinske partnerice pozove, naj poleg običajnih temeljnih konvencij ILO ratificirajo in izvajajo tudi konvencije št. 189 o delavcih v gospodinjstvu, št. 156 o delavcih z družinskimi obveznostmi in št. 190 o nasilju in nadlegovanju;

Zaščita trgovinskih interesov EU

61. opozarja, da morajo imeti prizadevanja za ohranjanje trgovine, ki temelji na pravilih, ključno vlogo v trgovinski strategiji EU, ter v zvezi s tem pozdravlja sprejetje svežnja o posodobitvi instrumentov trgovinske zaščite leta 2018 in novi mehanizem za pregled neposrednih tujih naložb; poudarja, da je namen tega mehanizma za pregled sodelovanje in morebitne omejitve v zvezi s tujimi naložbami v strateške sektorje, da bi zaščitili Unijo in njene države članice; poziva Komisijo, naj zagotovi učinkovito izvrševanje instrumentov trgovinske zaščite, da bi evropsko industrijo zaščitili pred nepoštenimi tržnimi praksami, ter naj oceni in okrepi zaščitne instrumente, da bi se bolje odzivali na izredne okoliščine in bili bolj prilagojeni za okrepitev evropske industrije z učinkovitim predvidevanjem motenj na trgu zaradi trgovinskih tokov; poudarja potrebo po čvrstih pregledih in sodelovanju v obdobju po pandemiji COVID-19, ko bi lahko bili nekateri strateški sektorji EU pod pritiskom; vendar poudarja, da se novi mehanizem pregleda neposrednih tujih naložb nikoli ne bi smel uporabiti kot protekcionistični ukrep; pozdravlja belo knjigo o tujih subvencijah in poziva Komisijo, naj po potrebi pripravi zakonodajni predlog, če bi se sedanja orodja pokazala kot nezadostna;

62. ugotavlja, da se je uvoz jekla iz Kitajske in drugih tretjih držav močno povečal, kar močno vpliva na evropsko industrijo in ogroža veliko število delovnih mest; poudarja, da mora postopek pregleda sedanjih zaščitnih ukrepov za uvoz jeklenih izdelkov vključevati zmanjšanje obstoječih kvot v skladu z uvoženimi presežnimi zmogljivostmi in odpraviti možnost prenosa neporabljenih kvot;

63. pozdravlja napoved Komisije, da bo v začetku leta 2020 imenovala glavnega uradnika za trgovino (CTEO), ki bo spremljal in izboljšal skladnost s trgovinskimi sporazumi EU; ugotavlja, da bi bilo treba pravila iz trgovinskih sporazumov EU ustrezno izvrševati, da bi zagotovili njihovo učinkovitost in odpravili izkrivljanje trga; poudarja, da bi se moralo to novo delovno mesto osredotočati na izvajanje in izvrševanje naših trgovinskih sporazumov, pa tudi na kršitve dostopa do trga ter zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja; meni, da bi moral glavni uradnik za trgovino spremljati in izvrševati okoljske obveznosti in obveznosti glede varstva delavcev v okviru trgovinskih sporazumov EU s tretjimi državami, osredotočati pa bi se moral tudi na izvajanje vseh poglavij trgovinskih sporazumov, da bi zagotovil uresničevanje njihovega celotnega potenciala; poziva Komisijo, naj dodatno pojasni njegovo vlogo;

64. poziva Svet, naj zagotovi hiter in čimprejšnji dogovor o instrumentu za mednarodna javna naročila, da bi zagotovil pravno varnost, vzajemnost in enake konkurenčne pogoje za subjekte iz EU; poziva k vključitvi splošnega kataloga bistvenih nujnih zdravstvenih proizvodov, da dobavitelji iz tretjih držav med globalno pandemijo v prihodnje ne bi zlorabljali mednarodne trgovine; ugotavlja, da so trgi javnih naročil Unije najbolj odprti na svetu in da nekatere tretje države zelo omejujejo dostop do teh trgov; poudarja pomen spodbujanja vzajemnosti in obojestranskih koristi na področju dostopa do trgov in javnih naročil v korist podjetij iz EU;

⁽¹⁵⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0015.

sreda, 7. oktober 2020

65. poudarja, da je treba v vseh državah članicah vzpostaviti ustrezne mehanizme za pregled naložb, da bi se zaščitili pred tveganji v zvezi z varnostjo in javnim redom; spodbuja države članice, ki še nimajo mehanizmov za pregled, naj vzpostavijo začasne rešitve, in poziva Komisijo, naj ta prizadevanja dejavno podpre;

66. poudarja, da lahko neposredne tuje naložbe v EU ter nakupi zdravstvene in druge ključne infrastrukture s strani tujih vlagateljev škodijo prizadevanjem EU za obvladovanje pandemije COVID-19 v Evropi; v zvezi s tem pozdravlja sporočilo Komisije o smernicah za države članice pred začetkom uporabe uredbe o pregledu neposrednih tujih naložb; poziva države članice, ki še niso vzpostavile mehanizma za pregled, naj to nemudoma storijo; nadalje poziva vse države članice, naj z vsemi razpoložljivimi orodji zagotovijo, da bodo vzpostavljeni učinkoviti mehanizmi za ocenjevanje potencialnih naložb in nakupov z vidika ogrožanja kritične infrastrukture v EU, ter naj po potrebi sprejmejo blažilne ali preprečevalne ukrepe;

67. ponovno poudarja, da je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje med evropskimi industrijami, ki spoštujejo ambiciozne podnebne, okoljske in socialne standarde, ter tistimi trgovinskimi partnerji, ki ne spoštujejo enakih visokih standardov; zato meni, da je nujno potreben mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, ki bo skladen s pravili STO ter bo okreplil svetovne podnebne ukrepe in zaščitil evropsko industrijo pred neelojalno konkurenco;

68. poziva voditelje EU in Komisijo, naj sprejmejo drzne odločitve v zvezi z reformo sistema virov lastnih sredstev EU, vključno z uvedbo košarice novih lastnih sredstev; ponovno potrjuje svoje stališče iz vmesnega poročila o večletnem finančnem okviru glede seznama potencialnih novih virov lastnih sredstev: skupna konsolidirana osnova za davek od dohodkov pravnih oseb, obdavčitev digitalnih storitev, davek na finančne transakcije, prihodek iz sistema za trgovanje z emisijami, prispevek za plastiko in mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, skladen z STO ⁽¹⁶⁾;

69. je zaskrbljen, ker se z naložbenimi sporazumi nenehno širijo arbitražni mehanizmi med vlagatelji in državo; opozarja, da so taki vzporedni sodni sistemi zasnovani tako, da dajejo prednost interesom in pravicam podjetij, ne pa tudi njihovim dolžnostim in odgovornostim, ter da lahko ogrozijo politični prostor in legitimno pravico držav do zakonskega urejanja tveganj; obsoja dejstvo, da so odvetniške pisarne začele spodbujati svetovanje o tem, kako bi lahko tuji vlagatelji vložili arbitražne tožbe zaradi ukrepov vlad, povezanih s COVID-19; poziva k moratoriju na vse arbitražne zahteve v zvezi z ukrepi za zdravstvene, gospodarske in socialne vidike pandemije in njene učinke;

70. poziva k ponovnemu začetku pogajanj o sporazumu o okoljskem blagu in poziva Komisijo, naj predlaga enostranske spremembe carin na „zeleno blago“, če je mogoče ugotoviti, da to prispeva k doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora;

71. poziva k razširitvi zunanje razsežnosti pobud za krožno gospodarstvo ⁽¹⁷⁾ v odnosih EU s tretjimi državami prek regulativnega sodelovanja in dialoga;

Trgovina s storitvami in digitalna trgovina

72. pozdravlja sedanja večstranska pogajanja o ključnih področjih trgovine s storitvami, zlasti glede domače ureditve za storitve in spodbujanja naložb; ugotavlja, da je prisotnost na trgu v tretji državi prevladujoča oblika ponujanja tradicionalnih trgovinskih storitev in elektronskega trgovanja;

73. poudarja, da je EU daleč največja svetovna izvoznica storitev, ki predstavljajo približno 70 % njenega BDP; poudarja zlasti, da je bila trgovina s storitvami razmeroma odporna na krizo zaradi COVID-19, in izpostavlja njeno vlogo pri gospodarskem okrevanju v Evropi;

74. poudarja, da je treba z odprto in pravično trgovino, vključno z digitalno trgovino, olajšati mednarodna prizadevanja za okrevanje, za kar je potreben moratorij na carine na elektronske prenose; podpira skupno izjavo STO o elektronskem trgovanju, ki zagovarja sprejetje globalnih pravil na tem področju; poziva k odprtosti za sprejemljiv rezultat, da bi se olajšal

⁽¹⁶⁾ Glej Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 15. maja 2020 o novem večletnem finančnem okviru, lastnih sredstvih in načrtu za okrevanje (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0124).

⁽¹⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098&from=SL>

sreda, 7. oktober 2020

čezmejni pretok podatkov in obravnavale neupravičene ovire za trgovino z elektronskimi sredstvi, povsem v skladu z zakonodajo EU o zasebnosti in varstvu podatkov, vključno s Splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR), in izkoristila prožnost, ki jo nudijo pogajalske smernice; pozdravlja, da pri teh pogajanjih sodeluje zelo veliko število članic STO, in poziva, naj ta ostanejo čim bolj odprta in vključujoča;

Mala in srednja podjetja (MSP)

75. ugotavlja, da MSP predstavljajo približno 30 % vrednosti izvoza blaga iz EU in več kot 80 % vseh podjetij EU, ki izvažajo blago, vendar je le 5 % MSP dejavnih na mednarodnem prizorišču, kar pomeni, da je velika večina odvisna od živahnosti notranjega trga; podpira zamisel, da bi morale biti posebno poglavje o MSP del vseh predlaganih sporazumov o prosti trgovini, kot v primerih sporazuma med EU in Japonsko ter posodobljenega sporazuma z Mehiko, ter da bi bilo treba MSP vključiti, ko se revidirajo obstoječi sporazumi o prosti trgovini; ugotavlja, da so trgovinske ovire in birokracija še posebej obremenjujoče za MSP; poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za podporo mikro, malim in srednjim podjetjem ter naj se še posebej osredotoči na tista, ki jih vodijo ženske, in ukrepa zanje; poziva EU in njene države članice, naj pri vzpostavljanju pomoči za izvoz posebno pozornost namenijo specialnemu položaju mikro, malih in srednjih podjetij, ki jih vodijo ženske, da bi izkoristila možnosti, ki jih nudijo sporazumi o prosti trgovini, in okrepila storitve, tehnologijo in infrastrukturo (na primer dostop do interneta), ki so še zlasti pomembne za krepitev položaja žensk ter mikro, malih in srednjih podjetij, ki jih vodijo ženske;

76. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami, podjetji in deležniki za MSP olajša uporabo in razumevanje pravil o poreklu; opozarja Komisijo na njen cilj, da v začetku leta 2020 na platformi Access2Market vzpostavi namensko orodje za MSP za samoocenjevanje, kar zadeva pravila o poreklu, da bi podjetjem pomagala oceniti, ali je proizvod upravičen do preferencialov v okviru določenega trgovinskega sporazuma EU, ter tako MSP olajšala uporabo preferencialov v okviru trgovinskih sporazumov EU, kar bi pomenilo, da bi lahko ta podjetja v celoti izkoristila trgovinske sporazume in dostop do tujih trgov, saj bi bile zagotovljene uporabnikom prijazne, posodobljene in praktične informacije o trgovinski politiki in zlasti o prostotrgovinskih sporazumih; ponovno poziva Komisijo, naj spremlja učinke svoje trgovinske politike na MSP, saj imajo ta bistveno vlogo v mednarodni trgovini, in opozarja, da upravni stroški in birokracija nesorazmerno vplivajo na MSP zaradi njihove velikosti in omejenih sredstev;

Vidik enakosti spolov in trgovina

77. izpostavlja priložnost, da prostotrgovinski sporazumi EU spodbujajo enakost spolov in krepijo ekonomski položaj žensk v tretjih državah, ter poziva Komisijo, naj se bori proti izkoriščanju žensk; poziva Komisijo in Svet, naj predlagata pogajanja o vključitvi posebnega poglavja o enakosti spolov v trgovinske in naložbene sporazume EU; podpira priporočila o enakosti spolov in trgovini, ki jih je objavil skupni odbor EU-Kanada in z njimi opredelil platformo za spodbujanje razumevanja, kako lahko trgovinski sporazumi prispevajo k enakosti spolov;

78. ugotavlja, da 26 ocen učinka na trajnost, ki so bile zaključene z junijem 2017, ni vključevalo nobenih posebnih statističnih podatkov o trgovini in enakosti spolov ter da tudi v poročilu o izvajanju za leto 2018 ni nobenih podatkov; vztraja, da je treba začeti zbirati podatke, razčlenjene po spolu, in pričakuje, da bo v skladu z zavezo Komisije naslednje poročilo vsebovalo izčrpne podatke o učinku prostotrgovinskih sporazumov; v zvezi s tem opozarja na oceno na podlagi spola, ki jo je izvedla Kanada, kot na najboljšo prakso, ki jo velja izvajati;

79. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo sestava notranjih svetovalnih skupin uravnotežena po spolu in da bo v okviru vsakega sporazuma o prosti trgovini ustanovljen odbor za trgovino in enakost spolov, da se ugotovijo pomanjkljivosti in da se mehanizem za reševanje sporov uporablja za vprašanja enakosti spolov, kot velja v primeru sporazuma o prosti trgovini med Kanado in Izraelom;

o

o o

80. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji, nacionalnim parlamentom držav članic, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter Odboru regij.